

به نام خدا

سؤالات متن کتاب مطالعات اجتماعی

هشتم دبیرستان (دوره اول)

همراه با پاسخ

درس ۱۳ تا ۲۴

قابل استفاده دبیران محترم و دانش آموزان عزیز

تهیه کننده:

علی ندافی

"دبیر مطالعات منطقه ۳ تهران"

اردیبهشت ۹۸

۱- غزنیان چرا به این نام مشهور شدند؟

غزنیان دودمانی ترک تبار بودند که چون حکومت خود را از شهر غزنین (غزنه) آغاز کردند به این نام مشهور شدند.

۲- سه سلسله ترک تبار که اواخر قرن چهارم تا اوایل قرن هفتم هجری در ایران حکومت می کردند، کدامند؟

غزنیان، سلجوقیان، خوارزمشاهیان و مغولان.

۳- محمود غزنوی چگونه به حکومت رسید؟

هنگامیکه حکومت سامانیان به نهایت ضعف و ناتوانی رسید، محمود غزنوی که حاکم غزنه بود، خراسان را تصرف کرد. خلیفه عباسی نیز حکومت او را به رسمیت شناخت.

۴- چرا سلطان محمود غزنوی در اکثر جنگهایش پیروز می شد؟

به پشتوانه سپاه نیرومندش.

۵- سلطان محمود به چه جهت در تاریخ شهرت یافت؟

چون چندین بار به هندوستان لشکر کشی کرد.

۶- بهانه سلطان محمود غزنوی از لشکر کشی به هندوستان چه بود؟

به بهانه رواج اسلام بود ولی در اصل به طمع ثروت هنگفتی که در این کشور بود انجام می گرفت.

۷- پس از سلطان محمود چه کسی به حکومت رسید و سرانجامش چه شد؟

پسرش سلطان مسعود - اگر چه او فرمانروایی بی باک و جسور بود اما تدبیر پدر را نداشت. او از سلجوقیان شکست خورد و مدتی بعد توسط سپاهیان شورشی خود به قتل رسید.

۸- قدرت و حکومت غزنیان بر .. نیروی نظامی .. استوار بود.

۹- چرا حکومت غزنیان محبوبیت و مقبولیتی که صفاریان، سامانیان و آل بویه در بین مردم داشتند بی بهره بودند؟

چون قدرت و حکومت غزنیان بر نیروی نظامی استوار بود.

۱۰- رابطه حکومت غزنیان با خلفای عباسی چگونه بود؟

روابط آنها دوستانه بود و سلاطین غزنوی بخصوص سلطان محمود، خود را مطیع و تابع خلافت عباسی می دانستند.

۱۱- سلجوقیان چه کسانی بودند؟

طایفه ای از ترکان بودند که پس از پذیرش اسلام به ماوراءالنهر مهاجرت کردند.

۱۲- طغرل که بود؟

یکی از نوادگان سلجوق بود که پس از شکست دادن سلطان مسعود غزنوی در نیشابور بر تخت نشست.

۱۳- مؤسس سلسله سلجوقیان که بود؟

طغرل

۱۴- طغرل پس از رسید به حکومت چه کرد؟

او پس از تسخیر مناطق مختلف ایران به بغداد رفت و حکومت شیعه آل بویه را برانداخت و سپس خطری که از جانب خلافت فاطمی مصر متوجه عباسیان بود را از میان برداشت.

۱۵- خلیفه عباسی به طغرل چه لقبی داده بود؟

سلطان رکن الدین

۱۶- چرا خلیفه به طغرل لقب سلطان رکن الدین داد؟

به دلیل از میان برداشتن خلافت فاطمی مصر

۱۷- برادرزاده و جانشین طغرل .. آلب ارسلان .. بود.

۱۸- اقدامات آلب ارسلان را بنویسید؟

او توانست با راهنمایی خواجه نظام الملک وزیر، رقیبان داخلی را سرکوب کند و بر قدرت و استحکام حکومت سلجوقی بیفزاید.

۱۹- آلب ارسلان در نبرد ملازگرد چه کرد؟

رومیان را شکست سختی داد و امپراتور روم شرقی را به اسارت گرفت.

۲۰- مشهورترین وزیر دوره سلجوقی .. خواجه نظام الملک .. بود.

۲۱- نتیجه پیروزی آلب ارسلان در جنگ ملازگرد چه بود؟

بخشهای وسیعی از آسیای صغیر به تصرف سپاهیان سلجوقی درآمد.

۲۲- حکومت سلجوقیان در زمان ..ملکشاه.. به اوج قدرت خود رسید.

۲۳- پایتخت طغرل شهر ..نیشابور.. بود.

۲۴- ملک شاه که بود و چه کرد؟

ملکشاه پسر آلب ارسلان بود و از پادشاهان مشهور سلجوقی که مناطقی از ماوراءالنهر و شام را فتح کرد و حکومت سلجوقیان را به اوج قدرت

رساند به طوری که محدوده جغرافیایی ایران با زمان ساسانیان برابری می کرد.

۲۵- پایتخت ملکشاه شهر .. اصفهان .. بود.

۲۶- چرا در بین سه سلسله ترک تبار، سلجوقیان اهمیت بیشتری در تاریخ ایران داشتند؟

زیرا محدوده جغرافیایی ایران با زمان ساسانیان برابری می کرد و از ماوراءالنهر در شرق تا دریای مدیترانه در غرب گسترش یافته بود.

۲۷- تجزیه و فروپاشی سلجوقیان چگونه صورت گرفت؟

پس از مرگ ملکشاه، شاهزادگان و فرماندهان نظامی برای رسیدن به تاج و تخت به جان یکدیگر افتادند و این اختلافات تا سقوط سلجوقیان ادامه

پیدا کرد.

۲۸- سرزمین خوارزم در کجا بود و به پادشاه آن چه می گفتند؟

ناحیه ای حاصلخیز و آباد در جنوب دریاچه خوارزم (آرال) بود و به شاهان آنجا، خوارزمشاه می گفتند.

۲۹- خوارزمشاهیان چگونه توانستند بر بخشهای زیادی از ایران پیروز شوند؟

وقتی حکومت سلجوقیان ضعیف شد آنه از فرانبری سرپیچی کردند و سرانجام یکی از فرمانروایان خوارزم آخرین سلطان سلجوقی را شکست داد

و بر بخشهای زیادی از ایران چیره شد.

۳۰- چرا پایه های حکومت خوارزمشاهیان چندان محکم نبود؟

زیرا از یک سو، خلیفه عباسی فرمانروایی آنها را به رسمیت نمی شناختند و از سوی دیگر، تسلطی بر فرمانروایان محلی نداشتند.

۳۱- حکومت خوارزمشاهیان توسط چه کسی سرنگون شد؟

چنگیز خان مغول